

401. Załóżmy, że f jest ograniczona i całkowalna w sensie Riemanna na odcinku $[a, b]$ oraz istnieje $\delta > 0$ taka, że $f(x) \geq \delta$ na $[a, b]$. Udowodnij, że funkcja $g(x) = 1/f(x)$ jest całkowalna w sensie Riemanna na $[a, b]$ ¹.

402. Niech $f : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ będzie funkcją monotoniczną. Wykaż, że f jest całkowalna w sensie Riemanna.

403. Niech $f : [0, \pi] \rightarrow \mathbb{R}$ będzie funkcją określoną wzorem

$$f(x) = \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{2^n} \chi_{(a_n, b_n)}(x),$$

gdzie (a_n, b_n) są parami rozłącznymi przedziałami o długościach 2^{-n} . Wykaż, że f jest całkowalna w sensie Riemanna oraz oblicz wartość całki $\int_0^\pi f(x) dx$.²

404. Załóżmy, że f jest funkcją ciągłą na odcinku $[0, 1]$ o wartościach rzeczywistych. Udowodnij, że

$$\lim_{n \rightarrow \infty} (n+1) \int_0^1 x^n f(x) dx = f(1).$$

405. Pokazać, że

$$\int_0^1 x^{-x} dx = \sum_{n=0}^{\infty} n^{-n}.$$

406. Załóżmy, że f jest ciągłą, ściśle rosnącą z $[0, \infty)$ na $[0, \infty)$. Niech g oznacza funkcję odwrotną do f . Udowodnij, że dla dowolnych $a, b > 0$ mamy

$$\int_0^a f(x) dx + \int_0^b g(x) dx \geq ab$$

oraz zbadaj kiedy zachodzi równość.

407. Czy liczba $\int_0^{\sqrt{2\pi}} \sin(x^2) dx > 0$ jest dodatnia czy ujemna?

408. Udowodnić, że równanie

$$\int_0^a e^{-x} \left(\frac{x}{1!} + \frac{x^2}{2!} + \dots + \frac{x^{100}}{100!} \right) dx = 50$$

ma rozwiązanie a zawarte w przedziale $[50, 100]$.

---

¹Uwaga: bez założenia $f(x) \geq \delta > 0$ funkcja $g(x)$ nie byłaby ograniczona.

² χ_A oznacza funkcję, która przyjmuje wartość 1 na zbiorze A oraz zero poza nim.

³Pytanie dla dociekliwych: czy rozłączność przedziałów ma znaczenie?

409. Niech $f; [0, 1] \mapsto \mathbb{R}$ będzie funkcją trzykrotnie różniczkowalną która spełnia $f(0) = f(1)$ oraz $\int_0^1 f(x) dx = 0$. Udowodnij, że⁴

$$30240 \left(\int_0^1 x f(x) dx \right)^2 \leq \int_0^1 |f''(x)|^2 dx.$$

410. Niech $a \in [0, 1]$. Znajdź wszystkie funkcje ciągłe $f : [0, 1] \mapsto \mathbb{R}$ spełniające poniższe warunki:

$$\int_0^1 f(x) dx = a^0, \quad \int_0^1 x f(x) dx = a^1, \quad \int_0^1 x^2 f(x) dx = a^2.$$

411. Załóżmy, że $f : [-1, 1] \mapsto \mathbb{R}$ jest ciągła i parzysta. Ponadto dla każdego $n = 1, 2, \dots$ spełnia ona warunek $\int_{-1}^1 x^{2n} f(x) dx = 0$. Udowodnij, że $f(x) = 0$ dla każdego $x \in [-1, 1]$.

412. Dla funkcji ciągłej f na przedziale $[0, 1]$ wykazać równość

$$\int_0^\pi x f(\sin(x)) dx = \frac{\pi}{2} \int_0^\pi f(\sin(x)) dx.$$

413. Wykorzystując oszacowania wykorzystane w dowodzie wzoru Stirlinga na wykładzie wyznaczyć liczbę cyfr liczb $100!$ i $1000!$.

414. Funkcja ciągła f spełnia $\int_0^1 x^n f(x) dx = 0$ dla $n \leq N$. Udowodnić, że f na przedziale $[0, 1]$ zeruje się przynajmniej $N + 1$ razy.

415. Pokazać, że wartość całki

$$\int_0^\infty \frac{1}{(x^2 + 1)(x^\alpha + 1)} dx$$

nie zależy od parametru $\alpha \geq 0$.

416. Niech $f : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ będzie funkcją ciągłą o wartościach dodatnich. Wykazać, że dla każdego $x > 0$ prawdziwa jest nierówność

$$\int_0^x t^2 f(t) dt \cdot \int_0^x f(t) dt \geq \left(\int_0^x t f(t) dt \right)^2.$$

417. Załóżmy, że $f : [0, 2\pi]$ spełnia warunek Lipshitz'a. Wykazać, że istnieje $C > 0$, taka że dla $k \in \mathbb{N}$ spełnione jest szacowanie⁵:

$$\left| \int_0^{2\pi} f(x) \sin(kx) dx \right| \leq \frac{C}{k}.$$

⁴Wskazówka: Użyć zasadniczego twierdzenia rachunku różniczkowego i całkowego oraz nierówności Cauchy'ego-Schwarza.

⁵Wskazówka: Może pomóc zrobienie najpierw tego zadania dla funkcji klasy C^1 przy pomocy całkowania przez części. Jeśli nie założymy różniczkowalności można rozważać sumy Riemmana i zastosować odpowiednik całkowania przez części dla sum, czyli sumowanie Abela.

418. Funkcja $f : [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ jest ciągła. Wykaż, że

$$\lim_{y \rightarrow 0} \int_0^\infty \frac{yf(x)}{x^2 + y^2} dx = \frac{\pi}{2} f(0).$$

419. Udowodnić, że jeśli $f : [1, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$ jest funkcją niemalejącą, wklęsłą, klasy C^2 to ciąg

$$a_n = \int_1^n f(x) dx - \sum_{k=1}^n f(k) + \frac{1}{2} f(n)$$

jest ograniczony.

420. Wyznacz wartość całki

$$\int_1^2 \left(e^{1 - \frac{1}{(x-1)^2}} + 1 \right) + \left(1 + \frac{1}{\sqrt{1 - \log(x-1)}} \right) dx.$$

421. Załóżmy, że f jest funkcją ciągłą na $[0, 1]$. Udowodnij, że

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^1 f(y) \sin(2\pi ny) dy = 0.$$

422. Niech f będzie funkcją ciągłą na $[0, \infty)$ posiadającą skończoną granicę $\lim_{x \rightarrow \infty} f(x)$. Udowodnij, że dla każdego $\delta > 0$

$$\lim_{t \rightarrow \infty} t \int_\delta^\infty e^{-tx} f(x) dx = 0$$

oraz oblicz granicę

$$\lim_{t \rightarrow \infty} t \int_0^\infty e^{-tx} f(x) dx.$$

423. Niech f będzie funkcją klasy C^1 na $[0, \infty)$, taką że $\int_1^\infty x^{-1} f(x) dx$ jest zbieżna. Dla $a, b > 0$ udowodnij wzór Froullaniego:

$$\int_0^\infty \frac{f(ax) - f(bx)}{x} dx = f(0) \ln \frac{b}{a}.$$

424. Dla $a > 0$, $b \in \mathbb{R}$ wyznacz wartość całki⁶

$$F(a, b) = \int_0^\infty e^{-ax^2} \cos(bx) dx.$$

425. (a) Uzasadnij, że

$$f_n(x) = \left(1 + \frac{x}{n} \right)^{-n}$$

zbiega jednostajnie do e^{-x} na $[0, \infty)$.

---

⁶ *Wskazówka:* B.s.o. można przyjąć $a = 1$. Potem policz pochodną po b funkcji $G(b) = F(1, b)$ (uzasadnienie dlaczego z pochodną można wejść pod całkę mile widziane). Ułóż równanie różniczkowe dla $G(b)$ i je rozwiąż.

(b) Oblicz (jeszcze raz) całkę

$$\int_0^\infty e^{-x^2} dx = \int_0^\infty \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x^2}{n}\right)^{-n} dx.$$

426. W zależności od parametru α zbadaj zbieżność całki

$$\int_0^\infty \frac{dx}{1 + x^\alpha \sin^2 x}.$$

427. Obliczyć⁷

$$\int_0^{\pi/2} \frac{t}{\operatorname{tg} t} dt.$$

428. Udowodnić, że funkcja zadana wzorem $\sin(1/x)$ nie jest granicą jednostajną ciągu wielomianów na $(0, 1)$.

429. Znajdź funkcję $f(x, y)$ nieciągłą w $(0, 0)$, ale posiadającą obie pochodne cząstkowe w każdym punkcie.

430. Znajdź funkcję $f(x, y)$ nieciągłą w $(0, 0)$, ale posiadającą wszystkie pochodne kierunkowe w każdym punkcie.

431. Udowodnij, że funkcja ciągła $f : \mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}$, $n > 1$, nie jest różnowartościowa.

432. Istnieje funkcja ciągła $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$, taka że funkcje $t \mapsto f(tu, tv)$ mają minimum w $t = 0$ dla dowolnego $(u, v) \neq (0, 0)$, ale $f(x, y)$ nie ma minimum w punkcie $(0, 0)$.

433. Znajdź funkcję $f : [0, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, która dla żadnego $\alpha > 0$ nie spełnia warunku Höldera:

$$|f(x) - f(y)| \leq C|x - y|^\alpha, \quad x, y \in [0, 1],$$

ale ma wahanie ograniczone.

434. Niech $g, h : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ będą funkcjami klasy C^1 . Udowodnij, że następujące warunki są równoważne:

(a) Istnieje $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ klasy C^2 , taka że na $\mathbb{R}^2$ mamy równości:

$$g = \frac{\partial f}{\partial x}, \quad h = \frac{\partial f}{\partial y}.$$

(b) Na $\mathbb{R}^2$ zachodzi

$$\frac{\partial g}{\partial y} = \frac{\partial h}{\partial x}.$$

---

⁷Rozważ: $F(p) = \int_0^{\pi/2} \frac{\operatorname{arctg}(p \operatorname{tg} t)}{\operatorname{tg}(t)} dt$.

- 435.** Funkcja $f(x, y)$ jest określona w otoczeniu punktu $(0, 0)$ i ma następującą własność: jeśli funkcje $x(t)$ i $y(t)$ są różniczkowalne w otoczeniu zera, $x(0) = 0$, $y(0) = 0$ oraz $h(t) = f(x(t), y(t))$, to h jest różniczkowalna w zerze oraz

$$h'(0) = ax'(0) + by'(0).$$

Udowodnić, że $f(x, y)$ jest różniczkowalna w punkcie $(0, 0)$.